

U četvrtak, 24. listopada Slovenija je postala druga u Europskoj uniji koja je brojem potpisa prešla dodijeljeni prag u peticiji Europskoj komisiji o općem i bezuvjetnom temeljnom osobnom dohotku građana (TOD). Čitatelji Zvona - slagali se s tom idejom ili ne, svejedno - znaju o čemu se radi. [Bili su prvi](#) koji su u lipnju saznali da je u Švicarskoj prikupljeno dovoljno glasova potpore da za dvije ili tri godine o tome glasuju na referendumu. Tad smo saznali i o čemu se tu radi, kao i o tome da građani Europske unije upravo koriste mogućnost koju je pružila Europska komisija, da istraživanjem o uvođenju takvog oblika raspodjele bogatstva u njenim zemljama uposle njene eksperte. Tako smo se i pitali kad će hrvatski građani doći u priliku da sudjeluju u tom glasanju.

I znamo što se, i zašto dogodilo. Hrvatskoj je dodijeljen prag od 9.000 glasova u toj inicijativi, te kvota od 15.666 glasova. Pokazalo se da je, s upola kraćim rokom, Hrvatska prestigla sve 15. listopada dohvativši svoj prag od 9.000 glasova.

Uz moju malu intimnu ispovijest o tome kako su me kao najbržega autora koji piše o ovoj temi preko noći proglasili za [aktivista](#), čitatelji Zvona su saznali i koje je porođajne muke ta inicijativa imala u Hrvatskoj: ideja je toliko dobra da prouzrokuje nevjericu! Slične trenutke otrežnjenja, kao u Hrvatskoj, tipa »Jest, takvo što je moguće!« upravo proživljavaju Grčka i Cipar, zemlje u kojima bi građanima također bio dobrodošao zajamčeni prihod.

ZVONO OBJAVILO 30 SATI PRIJE HTV-a

U trenutku kada sam to pisao, 21. rujna, europskoj je građanskoj inicijativi iz Hrvatske potporu izrazio tek 2471 naš sugrađanin. A pogledajte [danas](#)! Sa gotovo 10.800 potpisa Hrvatska je nadomak prebačaju praga za 120 posto te najuvjerljivije vodi ispred Slovenije koja je trenutačno sa 102,2 posto također preko praga. Slijede Belgija, Mađarska, Nizozemska, Španjlska, Austrija, Njemačka i Francuska, zemlje koje su iznad europskog prosjeka. Do zaključenja ove inicijative ima još više od 80 dana, a europski stožer inicijative već se povodi hrvatskim

iskustvom - da se do glasova potpore dolazi putem interneta.

Čitatelji Zvona saznali su i [30 sati prije HTV-ovog](#) kratkog i neduhovitog, te posve neupućenog komentara o Švicarskom spektakularnom performansu 4. listopada, predavanja gotovo 130 posto više od potrebnih referendumskih potpisa, kada su na Konfederalnom trgu u Bernu prosuli 14 tona kovanica od pet centi. Za svakoga državljanina po jedna.

Napokon, kako se Hrvatska potpora poslije toga – jer je švicarska inicijativa pokazala da i ovo naše, u EU, nije idealističko buncanje – naglo ubrzala, polako se o tome počelo raspravljati u hrvatskim glasilima, na tribinama. Na internetu ta rasprava nikada i nije prestajala, naravno.

HRVATI U ZEMLJI DEMBELIJI

Tjedan koji protječe karakterističan je. Nakon što je tjedan dana ranije na utjecajnom zagrebačkom Radiju 101 prvi put tema temeljitije prikazana u emisiji [Znanost i biznis](#), uz pravi novinarski napor da prvi put progovore i oni koji bi mogli uputiti stručnu kritičku riječ, pojavio se na T-portalu i prvi doista opovrgavajući tekst profesorice Vedrane Pribičević, predavačice makro i mikroekonomije na Zagrebačkoj školi ekonomije i managementa, mlade i upućene doktorske kandidatkinje na području ekonomije. Tekst pod naslovom

[Temelj bez temelja](#)

završava doista »vitriolskom« etiketom o *znanstvenoj fantastici*.

Prošloga utorka gospođa Pribičević je mogla uživo, u HTV-ovoj emisiji [Treća runda](#) »razoriti« koncept bezuvjetnog dohotka u suočavanju s vašim novinarom i »prinudnim aktivistom«, ali kako se provela - pogledajte sami! U međuvremenu je prije emisije naučila domaću zadaću pa uživo nije ponavljala očigledno pogrešne i netočne tvrdnje iz toga članka. Ja sam džentlmenki prešao preko tih tvrdnji, kao da ih nije bilo.

I onda se na T-portalu pojavio kolumnist Darko Polšek s prilogom [Hrvati u zemlji Dembeliji](#). Kolumna kao kolumna, s recepto kao receptom za kolumnističku pirotehniku. Sto grama »Carmine burane« (da se vidi kako je pisac načitan i ... kako se ono kaže... »kulturno uzdignut«?), nešto Anselma iz Canterburyja i Arnolda Toynbeea, prstohvat nadmoćne ironije, nešto linkova koje »nitko ne čita«, a onda - udri po ideji! Eh, kad bi samo malo prije toga napravio domaću zadaću, ali ne. On ima povjerenja u svoju moć zaključivanja.

Pa se pita: što će se dogoditi ljudima koji nisu državljani zemalja koje to uvedu? Ja kažem: izvolite se obavijestiti kod Švicaraca! Oni će im dati. Stranci na privremenom i povremenom boravku, kao što su strani studenti, ljudi s dozvolom dugotrajnijeg boravka, azilanti... toliko su minorna populacija unutar korpusa državljana neke države, da je problem, u financijskom smislu, beznačajan.

Polšek također igra na kartu gubljenja povjerenja među ljudima i kesnofobije, kao da je to ljudima prirođeno. Kaže, stranci će »jesti kruh domaćina«, a to bi ih, kao, trebalo razjariti? Ksenofobija i nešto još gore, jel'te, izbija u zemljama gdje svi imaju za život, a povrh toga lako mogu zaraditi. Otprilike, kao u Hrvatskoj, gdje na tapeti nije opće siromaštvo, prezaduženih gladnih pojedinaca i države koja srlja u još veća zaduživanja, nego »luksuzno« pitanje ćirilice na pločama državnih ustanova i zabranjivanje braka manjinama? Tamo, gdje se zbog ksenofobije odigravaju utakmice s ispražnjenim gledalištem? Na te je idilične zemlje mislio?

TEMELJNI DOHODAK NIJE MINIMALAC

Darko Polšek, zagovarajući s neupitnih pozicija gramzivog otimačkog kapitalizma kao nečeg bogodanog i nepromjenjivog, pogotovo ne voljom naroda, naglo i ničim izazvan o temeljnom dohotku govori kao o »minimalcu«. Da, *onom* minimalcu koji je bio temelj u prethodnoj državi, a i u ovoj je, kao i u mantrama svih radničkih pokreta do sada. A pogrešan je. Jer će poslodavac, umjesto da pribavi što bolje radnike i za urađeno ih pristojno plati, pribjegavati uzimanju na posao one koje može *najmanje* platiti. Ne, temeljni dohodak NIJE minimalac. On omogućuje pristojan život, raznovrsnu i zdravu prehranu, dvaput godišnje promjenu odjeće, plaćanje stanovanja i režija, poneku kulturnu potrebu. Čak i skromni odmor izvan mjesta stanovanja! To nije taj komunistički minimalac! A ni rad nije komunistički nevoljeni rad u kojemu se radi zato jer se mora i većina ih rinta, iz gole egzistencijalne tjeskobe, tamo gdje nikad ne bi. I smješka se onome koga prezire, dok samoga sebe uvjerava da mu je zato bolje jer ima i puno onih koji trpe sve posljedice gubitka posla. Ni ne pomišlja da ljudi žele raditi, a kad bi si samo mogli priuštiti, s nekim »poduzetnicima« nikad ne bi radili ni za dupli novac. Zato se današnji rad naziva trgovinom u kojoj na kraju, silom novca i potrebe, uvijek na kraju izgubi onaj tko raditi mora.

Darko Polšek govori o kapitalizmu+demokraciji, pri čemu se ne usudi ni pomisliti izustiti riječ *ek onomska demokracija*, o pravom tržištu ne samo političkih ideja (na kojemu su, navodno, građani ravnopravni), nego i tržištu rada, na kojemu se poslodavac bori da radnike sebi privuče!

I onda, kad malo bolje pogledate opus gospodina Polška, [neke druge članke koje je napisao](#), onda vidite s kime imate posla: čovjekom zadatka, a ne piscem koji stalno pokušava što bolje zahvatiti stvarnost. Kojemu je najčešće ponavljani motiv sprdnja, i to na rijetkom pisanju o pažljivo odabranim temama. Po mogućnosti, ako se mogu lako istresti slova, nabaciti poneki iver o svojoj »uzdignutosti«, no glavni mu je motiv »posjeći drvo«. Preporučio bih mu da prije nego se javno sramoti, zaviri, na primjer u Neue Zürcher Zeitung, ako baš želi odnekuda prepisivati ozbiljnu municiju protiv temeljnog dohotka.

PERCEPCIJOM STVARNOSTI ŠOKIRAT ĆE SE I NAJCRNJI PESIMISTI

Većina protivnika temeljnog dohotka, kao apriorizam, izvaljuje da »nema novca«. O tome se papagajči, kako u Banskim dvorima, tako i svako malo u izdanjima epehazije. Nema novca? Dobro, ja od prije kad netko kaže »nema novca« to izravno prevodim u navodno pristojniji oblik rečenice: »Nećeš, majci, dobiti za to. Imam ja kamo s novcem!«. A i kriza je, pa se čini kako nam se nacionalno bogatstvo istopilo. Ako novca nemam ja, nema ga valjda nitko. Koliko pogrešno! Gospodin Polšek, ako baš ne želi čitati ono što nije sam izabrao, neka pogleda barem 6,5-minutnu [vizualizaciju](#) podataka iz svježeg istraživanja u SAD-u o percepciji raspodjele nacionalnoga bogatstva. Da, nemamo iluzija da je ono ravnomjerno raspoređeno, niti da je dobro da svi imamo jednako (jer nismo isti). U crnim mislima mislimo da je nepravda nepravednoga svijeta i gora nego što pomišljamo, ali i najcrnije pesimiste će šokirati usporedba najcrnijih percepcija – i stvarnosti. Pogledajte prikaz do kraja – eto, gdje je novac! U ovoj opljačkanoj zemlji nije puno drukčije, a kad bi država pravednije raspodjeljivala nacionalno bogatstvo, kao rezultat dosad najproduktivnije civilizacije u povijesti koja je u stanju proizvesti toliko dobara, ljudi bi pokrivajući svoje svakodnevne troškove, barem putem PDV-a, četvrtinu potrošenoga državi odmah vraćali. najbogatiji ni ne razmišljaju da nagrabljen novac troše na najbližoj tržnici ili samoposluživanju! Oni tim novcem nimalo ne potiču domaće zapošljavanje, a time ni domaću potrošnju. Oni ne stvaraju radna mjesta!

Upravo Vedrana Pribičević citira podatak da tek jedna posto onih koji su nagomilali bogatstva – taj novac ulaže u nešto što donosi nova radna mjesta!

SVE STUDIJE GOVORE O PREMOĆNIM POZITIVNIM ISKUSTVIMA

Iz epehazije također svako malo prodaju mantru o tome kako smo mi, zapravo, lijen narod i da nam je zato tak kako jest. Kada Darko Polšek, sprdajući se konceptu o zemlji Dembeliji, ili Arkadiji, i stavljajući zagovornike (zar i Milтона Friedmana, Johna Kennetha Galbraitha, Jamesa Tobina, Paula Samuelsona i 1200 drugih ekonomista koji od 1968. godine tvrde da je TOD bio toga trenutka neophodan za spas gospodarstva) kao istovrsnu metu svoje poruge, možemo mu dopustiti da ne čita baš sve ekonomske klasike. Nego samo one koji mu pašu. Ali bi, na primjer, mogao pročitati ponešto o nekim novijim istraživanjima i vrlo širokim socijalnim eksperimentima

JEST, TAKVO ŠTO JE MOGUĆE!

Autor Miroslav Ambruš-Kiš

Subota, 26 Listopad 2013 08:46 - Ažurirano Subota, 26 Listopad 2013 09:22

upravo o TOD-u, u najrazličitijim zemljama.

Sva su u tolikoj mjeri dokazala da čovjek *ima inherentnu potrebu* za radom te da doista neće štedjeti truda da, dobije li priliku, unaprijedi svoj život i život najbližih. Pri tome mislimo i na živote ljudi u susjedstvu, svojem gradu, svojoj zemlji. A danas su te prilike, stvarno, oduzete milijunima - i u ovoj zemlji. I Polšek zagovara upravo taj otimački sustav u kojemu se civilizacijska baština proizvodnosti dobara bez presedna u povijesti pljačka pozivanjem na pervertirani koncept »vlasništva«.

Neće preglasno govoriti ni da su se, na primjer, [Kršćanski gospodarstvenici svijeta](#), zauzeli za sličan koncept, jer mi više »ne slušamo« kršćane u svijetu, a bogme ni novoga papu. Onda neće u ruke uzeti ni najnoviji

[The Economist](#)

, u kojemu je opisano da i ljudi u beskrajno siromašnijim zemljama od Hrvatske, Filipinima, Keniji, Vijetnamu, Brazilu, Meksiku, Malaviju – o čijim rezultatima istraživanja bezuvjetnih donacija na MIT-u i njujorškom Sveučilištu Columbia piše – kada im malo novca pruži barem malu priliku, sve studije govore o premoćnim pozitivnim iskustvima! Ali će se šutjeti o bezočnoj otimačini.

No, neuka arogancija želi da, kad već oni ne čitaju, stvarnost bude takva kao da ne čita nitko. A da Hrvatska postane čemerno autistično slijepo crijevo svijeta. E, neće. Postoji u demokraciji legitiman način da se nepravедno oteto vrati: jedan glas. Vaš glas. [Ovdje](#). Švicarci su pred referendumom, a pred Europom je još dug put. Prvi je korak načinjen upravo

[ovdje](#)

. To je iskorak od puta natrag u kojemu nam danas, bajaju o *postdemokraciji*,

a sto godina nakon što je izboreno pravo 8+8+8, govore da to nije dosta rada - a istovremeno zaposlene otpuštaju. I mladima nude da ih godinu dana, umjesto pripremaju za bolje i više, izrabljuju za 1600 kuna.

Oni se zapravo plaše *vašega glasa!*